

Vietējie kurināmā resursi - malka, briketes, šķelda.

Moderna koģenerācijas stacija.

Sašķīdinātās gāzes krātuve.

Teksts: Dace Petrusēviča

Ievērojamais 20. gadsimta angļu valstsvīrs sers Vinstons Čērčils savulaik sacījis: «Vispirms mēs veidojam ēkas, pēc tam ēkas veido mūs.» Kā, izvēloties apkuri, nekļūst par mājas vergu, žurnālu «būvēt» konsultē eksperti - Pasaules enerģijas padomes Latvijas nacionālās komitejas prezidents prof. Dr. habil. sc. ing. Namejs ZELTIŅŠ un Nacionālās enerģētikas konfederācijas izpilddirektors prof. Dr. habil. sc. ing. Viktors ZĒBERGS.

Apkure un dzīvesveids

Izvēloties apkures veidu, var sekot pārdevēju reklāmai un rēķināt ieguvumu santīmos uz kvadrātmetru. Tiesa, salīdzinot kurināmā cenas, der atcerēties, ka jāmaksā būs ne tikai par gigakaloriju, bet arī par apkures iekārtas uzstādīšanu, tās amortizāciju, servisu utt. Tomēr speciālisti iesaka apkures izvēles jautājumu pirmām kārtām uztvert filozofiski: apkure ir dzīvesveids un dzīves filozofija, kas katram individuālam ir sava. Vienam patīk brīvdienās, atpūtinot galvu, kārtot malku, citam - atvērt kurināmā pievades krānu un vairs nedomāt. Viens labi jūtas, ja gaisa temperatūra mājās ziemā ļauj izmesties plānā kreklā, bet cits priekšroku dod vēsākai istabai. «Kāpēc franči ir tik seksīgi? Parīzē Napoleona laikā bija noteikta komforta temperatūra +12 grādu,» - tā profesori. Tiesa, mūsdienās prasības pēc komforta ir krietni mainījušās.

Apkure - viena no iekštelpu klimata un komforta veidotājām

Apkure ir viens no iekštelpu klimatu un komfortu veidojošajiem faktoriem. Runājot par apkuri vai tās veidiem, jāņem vērā ne tikai gaisa temperatūra, bet arī gaisa mitrums, apmaiņas koeficients, ķīmiskais un bioloģiskais sastāvs. Tātad ir jārunā arī par iekštelpu gaisa kvalitāti. Lai raksturotu iekštelpu gaisa piesārņojumu, skandināvi ir izveidojuši mērvienību «olfs». Piemēram, piesārņojumu viena olfa lielumā dod miera stāvoklī sēdošs nesmēķējošs cilvēks.

Kurināmā veidu perspektīvas Latvijā

Arī ēka rada oļfus. To daudzums ir atkarīgs no būvniecības materiāliem, mēbelēm un iekārtām.

Tāpēc dzīvoklī nevar iztikt bez ventilācijas. Plānojot apkuri, jāparedz iekštelpu klimats un tā kontrole kopumā. Cilvēki nereti saka: «Mums dzīvoklī ir sauss gaiss, bet tā jau ir ar centrālo apkuri, un tur neko nevar darīt!» Var gan! Telpas ir jākopj un jāvēdina, lai būtu tīrība, optimāls mitrums un gaisa apmaiņa. Ventilāciju var organizēt atkarībā no mājokļa logu vēdināšanas pozīcijām. Ir vairākas teorijas: turēt logus ciet, tad pusstundu vēdināt, vai arī nepārtraukti turēt logu atvērtu nelielai gaisa plūsmai. Tas dzīvokļa īpašniekam jāizvēlas pašam.

Daudzi par to nedomā un tur logus un durvis ciet, lai taupītu siltumu. Tāpēc sāk strauji vairoties pelējuma sēnīte, mikrobi un baktērijas. Speciālisti to sauc par tumsonību, jo šādos apstākļos grūti runāt par komfortu mājoklī.

Optimālais mitruma daudzums telpās Latvijā varētu būt 45-55%. Tāpēc ieteicams telpas aprīkot ne tikai ar termometru, bet arī ar hidrometru - gaisa mitruma mērītāju.

Dabasgāzei reklāma nav vajadzīga

Dzīves kvalitāte, arī apkures un gaisa kvalitāte telpās ir atkarīga no katra iedzīvotāja naudas daudzuma. Komforta līmeni var paaugstināt vai arī siltumu tērēt minimāli. Tomēr, izvēloties apkures veidu, speciālisti iesaka padomāt, vai tā atbilst jūsu dzīvesveidam, un ņemt vērā ne tikai ekonomisko pusi.

Dabasgāzei reklāma nav vajadzīga. Tās popularitāte skaidrojama gan ar ekoloģiskajām priekšrocībām, gan ar gāzes piegādes firmu tarifu politiku, gan ar gāzes apkures iekārtu tirgotāju aktivitātēm.

Profesori stāsta, ka pašlaik pasaulē valda ievērojams gazifikācijas bums. Galvenie pasaules pētniecības institūti prognozē, ka līdz 2050. gadam gāzes patēriņš nepārtraukti palielināsies. Pēc tam iestāsies stabilizācija vai pat lejupslīde. Nevis tāpēc, ka pietrūks gāzes, bet gan tāpēc, ka vajadzēs izbūvēt jaunas ieguves vietas un ceļus, tāpēc ieguve kļūs krietni dārgāka, salīdzinot ar pašlaik ekspluatētajām atradnēm.

Gāzei kļūstot dārgākai, arvien spēcīgāk konkurēs citi enerģijas avoti. Kā galvenie tiek minēta kodolenerģija, ko ražos drošos jaunas paaudzes atomreaktoros, un saules enerģija. Tiesa, tas ir tālākas nākotnes jautājums.

Patlaban vietās, kur gāzi piegādāt ir grūti, ar to var konkurēt «bezsēra» mazuts (naftas produkti). Tas gan ir dārgs, toties daudz tīrāks nekā mazuts ar 3% sēra saturu, ko pašlaik ievēd no Krievijas. Lai palielinātu bezsēra mazuta izmantošanu, jau pavīd domas par «netīrā» mazuta lietošanas aizliegšanu un augstu nodokļu ieviešanu par ekoloģisko piesārņojumu.

Pašreiz populāro mazutu speciālisti uzskata par mazāk perspektīvu apkures veidu. Tagad ar modernām naftas pārstrādes iekārtām var iegūt aizvien vairāk naftas produktu, un mazuta ieguve aizvien samazinās. Tas